

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Juni 2024
Institution	SESG
Uddannelse	HHX
Fag og niveau	Historie B
Lærer(e)	Thomas Frei (TFR) Jonas Borstrøm (JBO)
Hold	HH21-24E

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Den Kolde Krig 1945-1962 + Vietnamkrigen 1965-1973 + Afslutningen på Den Kolde Krig med perspektivering til krigen i Ukraine
Forløb 2	Imperialismen 1870-1914
Forløb 3	Fra 1. verdenskrig til nazismen
Forløb 4	Velfærdsstaten 1958-1973 med perspektivering til konkurrencestaten
Forløb 5	Danmark i krig
Forløb 6	Civilisationernes kamp

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 1	Den Kolde Krig 1945-1962 + Vietnamkrigen 1965-1973 med perspektivering til krigen i Ukraine
Forløbets indhold og fokus	<p><i>Fokus på fortsættelsen af den ideologiske kamp mellem demokratiet og en ny isme i Europa efter Anden Verdenskrig. I Vietnam sås et eksempel på en stedfortræderkrig og på en stormagts udfordringer mod en på papiret underlegen forsvarer. Perspektivering til afslutningen på Den Kolde Krig samt til et af samtidens konkrete konfliktmønstre mellem demokrati og autokrati med fokus på den russiske invasion af Ukraine.</i></p> <p><i>Hvorfor afløstes den fælles sejr over Tyskland under Anden Verdenskrig hurtigt af en ny konflikt mellem Øst og Vest?</i></p> <p><i>Hvilke ideologiske modsætninger kunne ses mellem Øst og Vest?</i></p> <p><i>Hvornår, hvorfor og hvordan kulminerede første del af Den Kolde Krig?</i></p> <p><i>Hvorfor engagerede USA sig i Vietnamkrigen? Og hvilke udfordringer på både fronten og hjemme-fronten kunne ses i denne stedfortræderkrig?</i></p> <p><i>Hvordan og hvorfor endte Den Kolde Krig?</i></p> <p><i>Hvordan kan uafklarede emner fra Den Kolde Krig iagttages i den aktuelle konflikt mellem Rusland, Ukraine og Den Vestlige Verden?</i></p> <p><i>Er Den Kolde Krig tilbage?</i></p> <p><i>29 Timer/ 20%</i></p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling • demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv • analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde • skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende • anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug • formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • hovedlinjer i Danmarks og verdens historie • væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer • udviklingen i Europas position i verden • udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand • historiebrug og formidling.
Anvendt materiale.	<p>Kernestof</p> <p>Carl Johan Bryld: <i>Den kolde krig 1945-1962</i></p> <p>”Den kolde krig”, ”Fra samarbejde til konfrontation”, ”Motsætningerne mellem de tidligere allierede”, ”Europas deling 1944-49”, ”Folkedemokratisering af Østeuropa”,</p>

”Trumandoktrinen og Marshallplanen”, ”To tyske stater”, ”Atlantpagten” og ”Warzawapagten”, ”Styrkeforhold og strategi”, ”Kennedys oprustning” og ”Berlinmuren rejses i 1961”, ”Cubakrisen 1962”

Afslutningen på den kolde krig

”Halvhjertede reformer og voksende krise”, ”Gorbatjovs reformpolitik 1985-1991”, ”De kommunistiske regimer i Østeuropa falder 1989”, ”Sovjetunionens sammenbrud” og ”En ny verdensorden”.

Miniprojekt - Vietnamkrigen

Carl Johan Bryld: *Verdenshistorie til HHX*, 20222

[Oprør i Sydvietnam 1957 | Verdenshistorie til hhx \(systime.dk\)](#)

[USAs indgriben | Verdenshistorie til hhx \(systime.dk\)](#)

[USA og Sydvietnam taber krigen | Verdenshistorie til hhx \(systime.dk\)](#)

Oliver Stone: *Platoon*, 1986

Robert Mcnamara: ”Vurdering af USA´s situation i Vietnamkrigen”, 1965

DR: Billeder, der ændrede verden. Vietnamkrigen. (Se CFU)

Billeder fra Krigen samt billede af Tonkinbugten

Historiebrug

<https://verdenshistoriehhx.systime.dk/index.php?id=755>, *Verdenshistorie til HHX*, 2018

”Hvem havde ansvaret?”: <https://verdenshistoriehhx.systime.dk/index.php?id=638&L=0>

”Revisionisterne”: <https://verdenshistoriehhx.systime.dk/index.php?id=655&L=0>

”Mellem traditionalisme og revisionisme”: <https://verdenshistoriehhx.systime.dk/index.php?id=656&L=0>

Oliver Stone: af ”USA´s historie. Kap. 4”

Supplerende stof

Perspektivering til krigen mellem Rusland og Ukraine

Poul Steiner Jensen: *Rusland – nye og gamle fortællinger*, 2021

DR: ”Vejen til magten”, ”Fjender og forrædere” samt ”Putin for evigt”, *Putin – en russisk spionhistorie*, 2020

[NATO's styrker overskygger Ruslands, men det er ikke størrelsen, der afgør krige, siger militæranalytiker - TV 2](#)

[Putin bruger historieskrivning som et våben mod Ukraine. Men hvad er den virkelige historie? | Information](#)

	<p>Krigen i Ukraine og anvendelsen af fortællinger om 2. verdenskrig (danmarkshistorien.dk)</p> <p>JP: "Putin sammenligner sig selv med Peter den store", juni 2022 Putin sammenligner sig selv med Peter den Store (jyllands-posten.dk) Christian Lund og Brian Dupont Larsen: "Aktor og struktur" og Historiebrug", <i>På sporet af historien</i>, 2022 1. Aktør og struktur På sporet af historien (systeme.dk)</p> <p>12. Historiebrug På sporet af historien (systeme.dk)</p> <p>Kilder og supplerende fremstillinger DR Dokumentar: <i>Fra verdenskrig til kold krig</i> (de første 27 minutter), 3. september 2018 Winston Churchill: "Fulton-talen", 1946 Brevveksling mellem Fidel Castro og Nikita Khrustjov d. 26. til 31. oktober, 1962 Roger Donaldson: <i>13 days, film, 2000 (Uddrag: Blokadeidéen)</i> Ronald Reagan: "Ondskabens Imperium", 1983 Reagan del 2 fra 15.55-21.10 og 39.50-44.30 Niels Nielsen: "Verdens beholdning af død", <i>Samtidshistorie bind 3</i>, 1996 Lærernoter om Marxisme vs. Liberalt demokrati</p>
Arbejdsformer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, parsamarbejde, fremlæggelser, plenumgennemgang, gennemgang i grupper

Forløb 2	Imperialismen 1870-1914
Forløbets indhold og fokus	<p><i>Særligt fokus på den europæiske kolonisering af Afrika og dennes betydning for senere global historie. Hvorfor dyrkede europæerne en imperialistisk politik i Afrika i denne periode? Hvad blev konsekvenserne af denne politik? Hvilke konflikter foregik denne periode?</i></p> <p>9 Timer/6%</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling • demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv • analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde • analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling

Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • hovedlinjer i Danmarks og verdens historie • væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer • udviklingen i Europas position i verden • udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv
Anvendt materiale.	<p>Kernestof</p> <p>Carl Johan Bryld: ”Imperialismen”, ”Vestens dominans”, ”Delingen af Afrika”, ”Kapløbet om Afrika”, ”Fra Cap til Kairo”, ”Mødet med europæerne”, ”Motiverne bag imperialismen”, ”Råvarer og markeder”, ”Investeringsmuligheder”, ”Magtpolitik”, ”Kulturmission og racisme”, en global verdensøkonomi”, <i>Verdenshistorie til HHX</i>, Systime. https://verdenshistoriehhx.systime.dk/index.php?id=1021</p> <p>Niall Ferguson: Uddrag af ”Konkurrence”, ”Lægevidenskab”, , <i>Civilisation</i>, 2012</p> <p>Harald H. Lund: <i>I Niggerland</i> (1948)</p> <p>Hergé: <i>Tintin i Congo</i> (1946 – farvelagt)“</p> <p>Uddrag fra dansk geografibog fra starten af 1900-tallet</p> <p>Rudyard Kipling: ”Den hvide mands byrde”, 1899</p> <p>Francis Galton: ”Lad kineserne få Afrika”, 1879</p>
Arbejdsformer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, parsamarbejde, fremlæggelser, plenumgennemgang, gennemgang i grupper

Forløb 3	Europa 1914-1939
Forløbets indhold og fokus	<p><i>Fokus på forandring i Europas politiske historie fra interesseprægede modsætninger til ideologisk kamp.</i></p> <p><i>Hvad var sammenhængen mellem Første og Anden Verdenskrig? Og hvad var forskellene?</i></p> <p><i>Hvilke styreformere var i opposition til demokratiet i henholdsvis Første og Anden Verdenskrig?</i></p> <p><i>Hvorfor kunne det lykkes Adolf Hitler at vinde magten i Tyskland?</i></p> <p><i>Hvordan kunne Hitler mobilisere uden at andre stormagter greb ind?</i></p> <p><i>Hvordan kunne Hitlers ideologiske modstand mod jøderne udvikle sig til Holocaust?</i></p> <p><i>16 Timer/ 11%</i></p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling

	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrere indsigt i grundlæggende styreformers og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv • analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde • kenne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende • anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • hovedlinjer i Danmarks og verdens historie • væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer • udviklingen i Europas position i verden • udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv • historiebrug og formidling.
Anvendt materiale.	<p>Kernestof</p> <p>Carl Johan Bryld: ”Europa før første Verdenskrig”: https://verdenhistorietilhx.systeme.dk/index.php?id=522&L=0 ”Konflikter i Europa”, ”Stormagtsforbund” og ”Håbet om varig fred”. https://verdenhistorietilhx.systeme.dk/index.php?id=537&L=0 ”Skuddet i Sarajevo” og ”Krisen løber løbsk”. https://verdenhistorietilhx.systeme.dk/index.php?id=538&L=0 ”Hvorfor brød krigen ud?”, ”Greb Tyskland efter verdensmagten?”, ”Var krigen uundgåelig?” og ”En serie af fejltagelser?” https://verdenhistorietilhx.systeme.dk/index.php?id=539&L=0 ”Freden: Ideer og virkelighed”, ”Wilson's ideer”, ”Ikke forhandlinger, men diktat”, ”Versaillestraktaten”, ”Folkeforbundet”, ”Vurderinger af Versaillesfreden” og ”Grundlag for nye konflikter?” https://verdenhistorietilhx.systeme.dk/index.php?id=542&L=0 ”Hitler og nazistpartiet” https://verdenhistorietilhx.systeme.dk/index.php?id=602 ”Nazismens ideologi og tilhængerskare”, ”Antisemitismen”, ”Appel til småborger-skabet” https://verdenhistorietilhx.systeme.dk/index.php?id=605 ”Fortolkninger af nazismen”, ”Vejen mod Holocaust” og ”Endlösung”. https://verdenhistorietilhx.systeme.dk/index.php?id=587 Torsten Weber: ”Frihed, lighed og nazisme – nazisternes velfærdsstat” Alt om historie, 2005 Elvira Bauer: "Bilderbuch für gross und klein", 1936, "Der Stürmers" forlag (Antisemitisk billedbog) https://verdenhistorietilhx.systeme.dk/index.php?id=322</p> <p>Supplerende stof 1. Aktør og struktur På sporet af historien (systeme.dk) 3. Billedanalyse På sporet af historien (systeme.dk)</p> <p>DR2: <i>Attentater i det 20. århundrede (25)</i></p>

	<p><i>Attentatet på ærkehertug Franz Ferdinand (CFU)</i></p> <p>DR2: Hitler – <i>Ondskabens ansigter</i></p> <p>DR2: "Nürnbergprocessen – nazisterne for retten" https://www.dr.dk/drtv/program/n%0c3%0bcnrnbergprocessen-nazisterne-for-retten_274458</p>
Arbejdsformer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, parsamarbejde, fremlæggelser, plenumgennemgang, gennemgang i grupper

Forløb 4	Velfærdsstaten 1956-1973 med perspektivering til konkurrencestaten
Forløbsindhold og fokus	<p><i>Fokus på velfærdsstatens udvikling i 1960'erne og 1970'erne med en perspektivering til konkurrencestaten. Klassen deltog i et samarbejde med SDU, hvor eleverne indgik i et forskningsprojekt, hvor de skulle bistå Klaus Petersen o.a. med interviews af deres bedsteforældre med fokus på bedsteforældrenes oplevelse af de omvæltninger i livsvilkår, der skete i 1960'erne. Dette samarbejde var også klassens historieprojekt.</i></p> <p><i>Hvorfor fik Danmark en velfærdsstat i 1960'erne?</i></p> <p><i>Hvad var fordele og ulemper(udfordringer) ved velfærdsstaten?</i></p> <p><i>Hvordan ændredes danskernes livsvilkår sig i perioden?</i></p> <p><i>Hvorfor kom velfærdsstaten i krise i begyndelsen af 1970'erne?</i></p> <p><i>Hvad er konkurrencestaten? Og er den et svar på velfærdsstatens samtidige udfordringer?</i></p> <p>30 Timer/ 21%</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling • demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv • reflektere over samspillet mellem mennesker og natur • skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende • demonstrere viden om fagets identitet og metoder • anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug • formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • hovedlinjer i Danmarks og verdens historie • udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv • udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt • økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand • historiebrug og formidling.
Anvendt	Kernestof

materiale.	<p>SDU: Vores Historie 2023: https://libguides.sdu.dk/vh2023/start Kodeord VH2023. Diverse tekster på siden:</p> <p>Klaus Petersen: ”Om projektet”, Video.</p> <p>Klaus Petersen: ”Når staten regulerer...”, Podcast</p> <p>”Kvinder på arbejdsmarkedet”</p> <p>”Servicesamfundets fremvækst 1960-1980”</p> <p>Heidi Vad Jönsson: ”Kvindernes indtog på arbejdsmarkedet”, Video</p> <p>Cecilie Bjerre: ”Den ufuldendte revolution”: Podcast</p> <p>”Familielivet i tal”</p> <p>Eleverne lavede interviews med deres bedsteforældre og præsenterede deres resultater foran dommere på en konference på SDU i Odense.</p> <p>10 reklamer fra 1960'ernes: https://www.dr.dk/det-bedste-fra-dr/carmen-curlers/din-mand-skrider-hvis-du-ikke-kan-bage-og-andre-reklamer-fra?cid=soc_facebook_dr1_post_oqkv8wl&fbclid=IwAR3Ksp42Lzzh6KTcR-kySnPCFy5gr9JVBQyIbyB4VvOOl8qKaboIMZ1Y7XqQ</p> <p>Carl Johan Bryld: ”Det moderne velfærdssamfund 1945-73”, ”Økonomien i slæbesporet 1945-1947”, ”Det store økonomiske gennembrud 1957-1973”, ”Landbruget revolutioneres”, ”En ny industriel revolution”, ”Velfærdsstaten folder sig ud”, ”Den ambitiøse socialpolitik”, ”Omsorg og uddannelse”, ”Den svære styring”, ”Et videnssamfund i globaliseringsens tegn 1973-2015”, ”Krisen rammer Danmark”, ”Et politisk system i skred”, <i>Danmark – tider og temaer</i>, Systime, 2017</p> <p>https://danmark.systime.dk/index.php?id=126</p> <p>Claes Kastholm: ”Da systemet fældede Mogens Glistrup”, DR2, 15. juli, 2012</p> <p>Kilder</p> <p>Poul Møller: ”Velfærdsstaten sløver modstandskraften”, 1956</p> <p>Bent Rold Andersen: ”Den aktive velfærdsstat”, 1966</p> <p>Poul V. Nielsen: ”Et spark i røven”, 1977</p> <p>Supplerende stof</p> <p>Lars Andersen m.fl. : ”Fra fattighjælp til velfærdsstat”, <i>Fra verdenskrig til velfærd</i>, Fokus, 2007 via læreroplæg om tiden før velfærdsstaten.</p> <p>Dokumentar på DR2: ”Husker du 1960erne” – om ”forbrugsfesten”, DR2, 2004DR2</p> <p><i>Deadline</i>: ”Lukketid for velfærdsstaten”, interview med Ove Kaj Pedersen m.fl., 2011</p> <p>Mette Frederiksens tale ved Socialdemokratiets årsmøde, 23. september 2023</p>
Arbejdsformer	<p>Individuelt arbejde, gruppearbejde, parsamarbejde, fremlæggelser, plenumgennemgang, gennemgang i grupper</p>

--	--

Forløb 5	Danmark i krig
Forløbets indhold og fokus	<p><i>Fokus på Danmarks udenrigspolitiske udvikling og forståelse af aktivisme fra 1848 og frem til i dag.</i></p> <p><i>Hvad er aktivisme?</i></p> <p><i>Hvordan blev Danmark en småstat?</i></p> <p><i>Hvorfor dyrkede Danmark en militært set ikke-aktivistisk udenrigspolitik mellem 1864-2001?</i></p> <p><i>Hvordan og hvorfor ændrede den danske sevhforståelse sig efter 2001?</i></p> <p><i>41 timer/ 29%</i></p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling • analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde • skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende • demonstrere viden om fagets identitet og metoder • anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug • formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • hovedlinjer i Danmarks og verdens historie • væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer • historiebrug og formidling.
Anvendt materiale.	<p>Kernestof</p> <p>De Slesvigske Krige</p> <p>Carl-Johan Bryld: "Enevældens fald 1848", "De slesvigske krige 1848-1864", "Krigen 1864 – og tabet af Slesvig-Holsten", <i>Danmark – Tider og temaer, Systime</i>. https://danmark.systime.dk/index.php?id=505</p> <p>DR: Historien om Danmark: "Grundloven, folket og magten" fra 24.00 min – 32.15 minutter https://www.dr.dk/studie/historie/tv-serien-historien-om-danmark</p> <p>Ole Bornedal: <i>1864 afsnit 1+ 2</i>, 2014</p>

Artikler til paneldebat om Bornedals serie: "Ingolf Gabold: 1864 var et slag mod DF", 3. februar 2016 *Politiken*, "1864: DF-storm på Ole Bornedal", 10. oktober 2014 *Berlingske*, Uddrag af et interview med Rasmus Glenthøj: "Det er nationalt selvpiskeri, og det er lidt trættende", 12. oktober 2014 *Politiken* og Uddrag fra et interview med Ole Bornedal i *Politiken*, 9. oktober 2014.

Kim Faber: "Hemmeligt arkiv: Kongen tilbød Danmark til tyskerne efter 1864", *Politiken*, 18. august, 2010

1. Verdenskrig og mellemkrigstid

Læroplæg med udgangspunkt i følgende: Hans Branner: "Danmarks internationale placering efter 1914" om 1. verdenskrig, mellemkrigstiden og den kolde krig side 135-142

DR2: "Erik Scavenius", Store Danskere, 2004

2. verdenskrig

Carl Johan Bryld: "Besættelsestiden 1940-1945", "9. april 1940: Tyskland besætter Danmark", "Økonomiske vilkår", "Samarbejdspolitikken april 1940 til august 1943", "Modstandsbevægelsen og samarbejdspolitikken sammenbrud", "Besættelsens afslutning", Danmark – Tider og temaer, Systime, 2018

<https://danmark.systime.dk/index.php?id=125>

Søren Mørch: "Erik Scavenius", 25 *Statsministre*, 2004

Anders Fogh Rasmussen: "Tale om samarbejdspolitikken", 29/08, 2003

[12. Historiebrug | På sporet af historien \(systime.dk\)](#)

Anders Refn: De forbandede år, 2020

Birgit Thomsen: Uddrag af rapporten Værnemagerne, 2009

Læroplæg med udgangspunkt i følgende: Hans Branner o.a.: *Danmarks internationale placering side 138-142 om Danmark under Den Kolde Krig*

Krigen mod terror

Historieportalen: "I krig mod terror: med USA 'hele vejen', Systime

Historieportalen: "Med og uden FN – Irak, Kosovo og Afghanistan 1998-2002"

<https://historieportalen.systime.dk/?id=1787>

Poul Nyrup: "Om angrebet den 11. september 2001", 37.35 min-45.50 min, *Statsministrene episode 1, DR*, 2017

Anders Fogh og Poul Nyrup: "Om Danmarks deltagelse i Irakkrigen" 12.47min-34.07 min., *Statsministrene episode 3, 2017* Carl Johan Bryld: "Alliancen mod Irak", *Verdenshistorie til HHX*, 2018

<https://verdenshistoriehhx.systime.dk/index.php?id=774>

Oliver Stone: uddrag af "W", 2008

	<p>DR: Krigskommissionens udredning, DR, februar, 2019 https://www.dr.dk/nyheder/politik/overblik-fire-oplysninger-om-irakkriegen-der-aldrig-naede-folketinget</p> <p>Anders Fogh Rasmussen (V) om samarbejdspolitikken 29. august 2003</p> <p>DR2 undersøger: "Var krigen det hele værd?", d. 8. august 2013 (Om Afghanistan)</p> <p>Statsminister Anders Fogh Rasmussens nytårstale i TV/radio, 1. januar 2002</p> <p>Christian Bennike og Lærke Cramon: "Afghanistan i tal", <i>Moderne Tider</i>, 2018</p>
Arbejdsformer	<p>Individuelt arbejde, gruppearbejde, parsamarbejde, fremlæggelser, plenumgennemgang, gennemgang i grupper</p>

Forløb 6	Civilisationernes kamp: Europa 1500-1800
Forløbsindhold og fokus	<p><i>Et forløb med fokus på Europa og Europas udvikling til en global supermagt.</i></p> <p><i>Hvad kendetegnede Europa i år 1500 og Europas udvikling mellem 1500-1800?</i></p> <p><i>Hvorfor oplevede Europa en økonomisk og statusmæssig optur i perioden?</i></p> <p><i>Hvorfor blev den Vestlige verden den dominerende globale magt i løbet af og efter denne periode?</i></p> <p><i>17 timer/12%</i></p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling • demonstrere indsigt i grundlæggende styreformers og politiske ideologiers samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv • skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende • demonstrere viden om fagets identitet og metoder • formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer • kultur i nationale og globale sammenhænge • udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt • historiebrug og formidling.
Anvendt materiale.	<p><u>Civilisationernes Kamp</u></p> <p><i>Europa omkring år 1500</i></p> <p>Bryld, Carl-Johan Bryld. Det mangfoldige kristne Europa. "Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500". 2024. https://civilisationernesverdenshistorie.systeme.dk/?id=145</p>

Bryld, Carl-Johan Bryld. ”10. Bonifacius d. 8. om pavens stilling, 1302”. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024.
Niall Ferguson. Civilization: Is the West History?. “1. Competition”. 0.00 – 7.40. 2011.

Forudsætningerne for Vestens dominans

Bryld, Carl-Johan. Den naturvidenskabelige revolution. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. <https://civilisationernesverdenshistorie.systeme.dk/?id=291>

Bryld, Carl-Johan. Teknologisk udvikling – militær revolution. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. <https://civilisationernesverdenshistorie.systeme.dk/?id=292>

Bryld, Carl-Johan. Gallileis brev om naturvidenskab, 1615. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. <https://civilisationernesverdenshistorie.systeme.dk/?id=193>

Europæerne i verden

Bryld, Carl-Johan. ”Europæerne i Amerika”. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. <https://civilisationernesverdenshistorie.systeme.dk/?id=293>

Bryld, Carl-Johan. ”Europæerne i Asien”. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. <https://civilisationernesverdenshistorie.systeme.dk/?id=294>

Niall Ferguson. Civilization: Is the West History?. “3. Competition”. 0.00 – 14.00. 2011.

Civilization - Is The West History: Episode 03 Property
<https://www.youtube.com/watch?v=ZIGxiq7omj0>

Bryld, Carl-Johan. ”Det nederlandske østindiske kompagnis privilegier 1602”. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. <https://civilisationernesverdenshistorie.systeme.dk/index.php?id=192>.

Bryld, Carl-Johan. ”Europas vej fra enevælde mod demokrati”. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. <https://civilisationernesverdenshistorie.systeme.dk/?id=150>

Imperialisme & konkurrence

Niall Ferguson. Civilization: Is the West History?: Episode 01 Competition (19.00 – 40.00)
<https://www.youtube.com/watch?v=LQfmv9ffu0&list=PLXoujgzuzBV68V2Jg-Ub-WgkhOrZaC4XBi&index=1>

	<p>Bryld, Carl-Johan. ”Den europæiske imperialisme”. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. https://civilisationernesverdenshistorie.systime.dk/?id=313</p> <p>Bryld, Carl-Johan. ”Kolonikapløb i Afrika”. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. https://civilisationernesverdenshistorie.systime.dk/?id=313#c472</p> <p><i>Hvad med Mellemøsten?</i></p> <p>Bryld, Carl-Johan. ”Islams verden: Muslimernes magt kulminerer”. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. https://civilisationernesverdenshistorie.systime.dk/?id=147</p> <p>Bryld, Carl-Johan. ”Osmannerrigets vanskeligheder i 1600-tallet”. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. https://civilisationernesverdenshistorie.systime.dk/?id=296 –</p> <p>Bryld, Carl-Johan. ”Styret svækkes”. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. https://civilisationernesverdenshistorie.systime.dk/?id=297</p> <p>Bryld, Carl-Johan. ”Osmannerne på tilbagetog”. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. https://civilisationernesverdenshistorie.systime.dk/?id=298</p> <p><i>Kildearbejde</i></p> <p>Bryld, Carl-Johan. ”Kilde 43: Sultanens udvælgelse af embedsmænd (1555 til 1562)”. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=221&loopRedirect=1</p> <p>Bryld, Carl-Johan. ”Kilde 48: Sir William Eton om det osmanniske imperium (1799)”. ”Civilisationernes Verdenshistorie – Vesten, Mellemøsten og Kina efter 1500”. 2024. https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=253</p> <p>Husted, Martin A. ”Ungtyrkernes erklæring, 1908”. ”Globalisering 1850-1914”. 2024. https://globalisering1850-1914.systime.dk/?id=602.</p>
<p>Ar- bejds- former</p>	<p>Individuelt arbejde, gruppearbejde, parsamarbejde, fremlæggelser, plenumgennemgang, gennemgang i grupper</p>

